

На основу члана 14. Закона о заштити на раду (Сл. Гласник РС број 1/08) и члана 8. Статута Слободомир II Универзитета Слободомир Бијељина. Управни одбор Слободомир II Универзитета дана 11.3.2009. донио је

SLOBOMIR II UNIVERZITET
Slobomir, Bijeljina



Broj: 88/09 - SPJ

Datum: 11.03. 2009

П Р А В И Л Н И К

О ЗАШТИТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(1) Овим Правилником о заштити и здрављу на раду Слободомир II Универзитета Слободомир Бијељина (у даљем тексту: Правилник) уређују се права, обавезе и одговорности, радње и поступци којим се обухвата скуп организованих мјера и активности на раду због спречавања и отклањања опасности које могу проузроковати повреде на раду, професионална и друга обољења и оштећења здравља радника на раду и заштиту здравља и радне способности радника.

(2) Право на заштиту и здравље на раду имају : лица која су у радном односу у Слободомир II Универзитету, Слободомир Бијељина (у даљем тексту: Универзитет), лица која су на стручном оспособљавању у Универзитету без заснивања радног односа (волонтери), ученици и студенти на практичној обуци, учесници добровољних радова, друга лица која се по било ком основу рада налазе у просторијама и простору Универзитета (нпр. пословни сарадници, радници органа државне управе, корисници услуга и друга лица).

Члан 2.

Универзитет обезбјеђује услове за организовање примјене мјера заштите и здравља на раду, потребна средства за спровођење и унапређивање заштите на раду и обезбјеђује раднику спровођење мјера заштите и здравља на раду, на радном мјесту.

II ДУЖНОСТИ И ОДГОВОРНОСТИ УНИВЕРЗИТЕТ

Члан 3.

(1) Универзитет је дужан да обезбједи раднику рад на радном мјесту и у радној средини у којима су спроведене мјере заштите и здравља на раду.

(2) Универзитет није одговоран због непримјењивања мјера заштите на раду, ако је до повреде на раду радника дошло због немарног или крајње непажљивог поступања радника са средствима заштите на раду и усљед околности изазваних вишом силом чије се посљедице упркос свим предузетим мјерама заштите и здравља нису могле избјећи.

(3) Универзитет је дужан да обезбједи да радни процес буде прилагођен тјелесним и психичким могућностима радника, а радна средина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду да буду уређени, односно произведени и обезбјеђени да не угрожавају заштиту и здравље радника и других лица.

Правилник о заштити на раду

Члан 4.

(1) Универзитет је дужан да приликом организовања рада и радног процеса обезбиједи превентивне мјере ради заштите живота и здравља радника, као и да за њихову примјену обезбиједи потребна финансијска средства.

(2) Превентивне мјере Универзитет обезбијеђује прије почетка рада радника, у току рада, као и код сваке измјене технолошког поступка, избором радних и производних метода којима се обезбјеђује највећа могућа заштита и заштита здравља на раду, заснована на примјени прописа у области заштите на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања.

Члан 5.

Превентивне мјере обезбјеђује послодавац полазећи од следећих начела:

- а) избјегавања ризика,
- б) процјене ризика који се не могу избјећи на радном мјесту,
- в) отклањања ризика на њиховом извору примјеном савремених техничких рјешења,
- г) прилагођавања рада и радног мјеста радника, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се избјегла монотонија у раду, ради смањења њиховог утицаја на здравље радника,
- д) замјене опасних технолошких процеса или метода рада безопасним или мање опасним,
- ђ) давања предности колективним над појединачним мјерама заштите и здравља на раду,
- е) одговарајућег оспособљавања радника за безбједан и здрав рад и издавање упутстава за рад на сигуран начин.

Члан 6.

(1) Универзитет доноси акт о процјени ризика за сва радна мјеста у радној средини и утврђује начин и мјере за његово отклањање.

(2) Универзитет ће извршити измјену акта о процјени ризика у случају појаве нове опасности и промјене нивоа ризика у процесу рада.

(3) Универзитет је обавезан да оспособи раднике за безбједан и здрав рад.

(4) Универзитет ангажује овлашћену организацију са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине и сходно томе обезбиједи на основу акта о процјени ризика и оцјене службе медицине рада прописане лџкарске прегледе запослених у складу са законским и подзаконским актима који регулишу ову област.

(5) Универзитет је дужан да оспособи одговарајући број радника за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности.

Члан 7.

(1) Универзитет је дужан да:

а) писаним актом одреди радника за обављање послова за заштиту и здравље на раду или да ангажује овлашћену организацију,

б) раднику одреди обављање послова на којима су спроведене мјере заштите и здравља на раду.

в) обавјештава раднике и њиховог представника о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем, односно да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбједан рад,

г) оспособљава радника за безбједан и здрав рад,

д) обезбиједи раднику коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду,

ђ) обезбиједи одржавање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању,

е) ангажује овлашћену организацију са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине,

ж) обезбиједи на основу акта о процјени ризика и оцјене службе медицине рада прописане љекарске прегледе запослених у складу са овим законом,

з) обезбиједи пружање прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број радника за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности,

и) заустави сваку врсту рада која представља непосредну опасност за живот или здравље радника,

ј) у оквиру плана пословања или посебног плана обезбиједи потребна средства за спровођење и унапређење заштите и здравља на раду.

Члан 8.

(1) Универзитет је обавезан да, приликом оснивања нових организационих дијелова, Министарству рада и борачко-инвалидске заштите упути захтјев за утврђивање испуњености прописаних услова у области заштите и здравља на раду, а најмање 15 дана прије почетка обављања дјелатности.

(2) Захтјев се подноси Министарству рада и борачко-инвалидске заштите, директно или путем надлежног општинског органа управе, у складу са прописима који регулишу ову област.

III ДУЖНОСТИ И ПРАВА РАДНИКА

Члан 9.

Радник има право и дужност да се прије почетка рада упозна са мјерама заштите и здравља на раду на пословима или на радном мјесту на које је одређен, као и да се оспособи за њихово спровођење.

Члан 10.

Радник има право да Универзитету даје приједлоге, примједбе и обавјештења о питањима заштите и здравља на раду, да контролише своје здравље према ризицима радног мјеста, а у складу са прописима о здравственој заштити.

Члан 11.

(1) Радник има право да одбије да ради :

(а) уколико му пријети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мјере за заштиту и здравље на радном мјесту, све док се те мјере не обезбиједи.

(б) уколико му Универзитет не обезбиди прописани љекарски преглед или ако се на љекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове.

(в) дуже од пуног радног времена, односно ноћу, а такав рад би могао да погорша његово здравствено стање према оцјени службе медицине рада.

(г) уколико у току оспособљавања за безбједан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мјерама за њихово отклањање (у погледу послова или радног мјеста на које је распоређен).

(д) на средству за рад на коме нису примјењене прописане мјере за заштиту и здравље на раду.

(2) У случајевима из става (1) овог члана, радник може да се обрати писменим захтјевом за предузимања мјера које нису спроведене.

Члан 12.

(1) Уколико раднику пријети непосредна опасност по живот или здравље, радник је дужан да предузме одговарајуће мјере, у складу са својим знањем и техничким средствима која су му на располагању.

(2) Ако радник није у стању да отклони непосредну опасност, радник има право да напусти радно мјесто, радни процес, односно радну средину.

(3) У наведеном случају радник није одговоран за штету коју проузрокује.

Члан 13.

(1) Прије почетка рада, радник је дужан да прегледа своје радно мјесто, укључујући и средства за рад која користи, као и средства и опрему за личну заштиту на раду и да у случају уочених недостатака одмах обавијести непосредног руководиоца.

(2) Радник је дужан да примјењује прописане мјере за безбједан и здрав рад, да намјенски користи средства за рад и опасне материје, да користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да не би угрозио своју заштиту и здравље, као и заштиту и здравље других лица.

Члан 14.

(1) Радник је дужан да сарађује са лицем овлаштеним за заштиту и здравље на раду, да би се спровеле прописане мјере за заштиту и здравље на пословима на којима ради.

(2) Прије напуштања радног мјеста радник је дужан да радно мјесто и средства за рад остави у стању које не угрожава друге раднике.

IV АКТ О ПРОЦЈЕНИ РИЗИКА

Члан 15.

(1) Универзитет доноси акт о процјени ризика за сва радна мјеста и у свим радним срединама.

(2) Универзитет је обавезан да приликом састављања овог акта ангажује одговарајућу службу медицине рада и обезбиди њено учешће у идентификацији штетности и процјене ризика на радном мјесту и у радној средини и утврђивању начина и мјера за отклањање, смањење или спречавање ризика.

(3) Овим актом о процјени ризика утврђују се начини и мјере за отклањање ризика, као и измјена акта о процјени ризика у случају појаве нове опасности и промјене нивоа ризика у процесу рада.

(4) Акт о процјени ризика заснива се на утврђивању могућих врста опасности и штетности, заснованом на систематском евидентирању и процјењивању свих штетних фактора у процесу рада, могућих врста опасности и штетности на радном мјесту и у радној средини, на основу којих се врши процјена ризика од настанка повреда и оштећења здравља радника.

Члан 16.

(1) Процјеном ризика сагледавају се организација рада и радни процеси, средства и опрема за личну заштиту, као и сви други елементи који могу да изазову ризик од повреда на раду професионално обољење или болест у вези са радним мјестом.

(2) Актом о процјени ризика, на основу оцјене службе медицине рада, Универзитет ће одредити посебне здравствене услове које морају да испуњавају запослени за обављање одређених послова на радном мјесту у радној средини или за употребу поједине опреме за личну заштиту на раду.

Члан 17.

Ако се актом о процјени ризика утврде недостатци у области заштите и здравља на раду за чије су отклањање потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље радника нису теже угрожени, Универзитет ће сачинити посебан програм о поступном отклањању недостатака и утврдити рокове за реализацију програма.

Члан 18.

(1) Универзитет одлуком о покретању поступка процјене ризика одређује једно или више лица за спровођење поступка процјене ризика у складу са овим правилником.

(2) Универзитет у вези спровођења поступка из претходног става овог члана може одредити радника уколико испуњава услове у погледу положеног стручног испита и посједовања лиценце за обављање послова заштите и здравља на раду или може ангажовати правно лице са лиценсом за обављање послова у области послова заштите и здравља на раду.

V ПРЕВЕНТИВНИ И ПЕРИОДИЧНИ ПРЕГЛЕДИ ИСПИТИВАЊЕ ОПРЕМЕ ЗА РАД И УСЛОВА РАДНЕ СРЕДИНЕ

Члан 19.

(1) Универзитет је дужан да обезбједи примјеном савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и других мјера и средстава отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених.

(2) Универзитет приликом организовања рада и радног процеса обезбјеђује превентивне мјере ради заштите живота и здравља радника, у току рада, као и код сваке измјене технолошког поступка, избором радних и производних метода којима се обезбјеђује највећа могућа заштита и заштита здравља на раду, заснована на примјени прописа у области заштите на раду, радног права, техничких прописа и стандарда,

прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања.

(3) Прегледе и периодична испитивања врши правно лице са лиценцом за обављање послова прегледа и испитивање опреме за рад.

Члан 20.

Прегледима и испитивањима опреме за рад утврђује се да ли су на њој примјењене прописане мјере заштите на раду и то:

- (а) да ли су средства рада и опрема постављена или уграђена према пројектној документацији,
- (б) да ли постоје оговарајући уређаји за заштиту од опасности на раду,
- (в) да ли су у средствима или у опреми или њиховим дијеловима настале промјене које представљају опасност по живот и здравље радника на раду,
- (г) да ли средства рада и опреме стварају буку или вибрације, којег интензитета и да ли су примјењене прописане мјере заштите од буке и вибрација,
- (д) да ли је обезбијеђена топлотна изолација,
- (ђ) да ли је обезбијеђена исправност припадајућих инсталација и заштита електричних инсталација од директног или индиректног додира под напоном.

Члан 21.

Периодични прегледи и испитивања опреме за рад обављају се у року који је утврђен техничким, прописима и стандардима или који је одређен упутством произвођача, а најкасније у року у три године од дана претходног прегледа и испитивања, осим периодичних прегледа и испитивања привремене електричне инсталације са уређајима, опремом и прибором, који се обављају у року од године дана од дана претходног прегледа, као и испитивање опреме за рад коју Универзитет утврди актом о процјени ризика.

Члан 22.

Периодични прегледи и испитивања опреме за рад обављају се у циљу провјеравања средине радног мјеста и примјене мјера заштите.

Члан 23.

Испитивања обухватају:

- (а) микроклиму (температура, брзина струјања и релативна влажност ваздуха и топлотно зрачење)
- (б) хемијске штетности и физичко-хемијске штетности (прашина и дим)
- (в) физичке штетности (бука и вибрација, електромагнетна зрачења, барометарски притисак)
- (г) освијетљеност,
- (д) биолошке штетности.

Члан 24.

(1) Превентивна испитивања услова радне средине обављају се у року од шест мјесеци од почетка рада радног односно технолошког процеса реконструкције објекта у ком се обавља радни процес (уређаја за гријање, климатизацију или вентилацију) или замјене техничких капацитета којима се мијењају услови рада.

(2) Периодична испитивања услова радне средине обављају се на радном мјесту у радној средини у року од три године од дана претходног испитивања, уколико актом о процјени ризика није предвиђен краћи рок.

VI ОСПОСОБЉАВАЊЕ РАДНИКА

Члан 25.

(1) Универзитет врши оспособљавање радника за безбједан и здрав рад приликом заснивања радног односа, односно премјештања на друге послове, радник се треба упознати са свим врстама ризика на пословима на које га Универзитет распоређује и о конкретним мјерама за заштиту и здравље на раду у складу са актом о процјени ризика.

(2) Оспособљавање се обезбјеђује у току радног времена прилагођено специфичностима његовог радног мјеста, а трошкови оспособљавања не могу бити на терет радника.

Члан 26.

Оспособљавање радника за безбједан и здрав рад Универзитет обавља теоријски и практично и провјера свега се врши на радном мјесту.

Члан 27.

(1) Када процес рада захтјева додатно оспособљавање радника за безбједан и здрав рад, Универзитет ће упознати радника са обављањем процеса рада на безбједан начин, путем обавјештавања, упутстава или инструкција у писаној форми.

(2) У изузетним случајевима, када раднику пријети непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавјештења, упутства или инструкције могу се дати усмено.

Члан 28.

Универзитет ће обезбиједити да запослена жена за вријеме трудноће, радник млађи од 18 година и радник са смањеном радном способношћу, и поред оспособљавања за безбједан и здрав рад, буду у писаној форми обавијештени о резултатима процјене ризика на радном мјесту и о мјерама којима се ризици отклањају ради повећања заштите и здравља на раду.

VII ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА ЗАШТИТЕ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 29.

(1) За обављање послова заштите и здравља на раду Универзитет може да одреди једног или више од својих радника (у даљем тексту: радник за заштиту и здравље на раду) или да ангажује овлашћене организације које имају лиценцу.

(2) Послове заштите и здравља на раду може да обавља радник који има одговарајућу стручну спрему и положен стручни испит у складу са законом.

(3) Уколико Универзитет ангажује овлашћену организацију из става (1) овог члана, Универзитет солидарно одговара за извршавање послова заштите и здравља на раду који су уговором повјерени тој организацији.

Члан 30.

(1) Радник за заштиту и здравље на раду или овлашћена организација која има лиценцу, обављају послове у складу са законом, а нарочито:

- а) учествују у припреми акта о процјени ризика,
- б) врши контролу и даје савјете у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду,
- в) учествује у опремању и уређивању радног мјеста ради остваривања безбједних и здравих услова рада,
- г) организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине,
- д) организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду,
- ђ) предлаже мјере за побољшање услова рада, нарочито на радном мјесту са повећаним ризиком,
- е) свакодневно прати и контролише примјену мјера за заштиту и здравље запослених на раду,
- ж) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извјештаје са приједлозима мјера за њихово отклањање,
- з) припрема и спроводи оспособљавање радника за безбједан и здрав рад,
- и) припрема упутства за безбједан рад и контролише њихову примјену,
- ј) забрањује рад на радном мјесту или употребу средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље радника,
- к) сарађује и координира рад са службом медицине рада о свим питањима у области заштите и здравља на раду,
- л) води евиденције у области заштите и здравља на раду.

(2) Радник за заштиту и здравље на раду или овлашћена организација дужни су да писано обавијесте директора Универзитета и представника радника о забрани рада из става (1) тачка ј) овог члана.

Члан 31.

(1) За обављање послова заштите здравља запослених на раду Универзитет ангажује службу медицине рада.

(2) Служба медицине рада из става (1) овог члана дужан је да обавља послове у складу са законским прописима.

Члан 32.

(1) Универзитет је обавезанда раднику на радном мјесту са повећаним ризиком прије почетка рада обезбиједи претходни љекарски преглед, као и периодични љекарски преглед у току рада.

(2) Ако се у поступку периодичног љекарског прегледа утврди да радник не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном мјесту са повећаним ризиком, Универзитет је дужан да га премјести на друго радно мјесто које одговара његовим здравственим способностима.

(3) Неиспуњавање посебних здравствених услова за рад на радном мјесту са повећаним ризиком не може бити разлог за отказ уговора о раду.

IX ЕВИДЕНЦИЈА, САРАДЊА И ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

Члан 33.

Универзитет води и чува евиденције о :

- а) радним мјестима са повећаним ризиком,
- б) радницима распоређеним на радна мјеста са повећаним ризиком и љекарским прегледима радника распоређених на та радна мјеста,
- в) повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом,
- г) радницима оспособљеним за безбједан и здрав рад,
- д) опасним материјама које користи у току рада,
- ђ) извршеним испитивањима радне средине,
- е) извршеним прегледима и испитивањима опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду.
- ж) пријавама о смрти, колективним или тешким повредама на раду, као и опасним појавама које би могле да угрозе заштиту и здравље радника.

Члан 34.

Универзитет одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено и писмено пријављује надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, као и опасну појаву која би могла да угрози заштиту и здравље радника и такође је дужан да најкасније у року од три узастопна радна дана од дана сазнања, пријави надлежној инспекцији рада професионално обољење, односно обољење у вези са радом радника.

Члан 35.

(1) Извјештај о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом (у даљем тексту: извјештај) Универзитет попуњава у седам примјерака.

(2) Универзитет је дужан да одмах, а најкасније у року од 48 часова од часа сазнања да је дошло до повреде на раду, професионалног обољења или обољења у вези са радом, у одговарајући образац непосредно уписује све податке прописане законским и подзаконским актима.

(3) Након што упише све податке Универзитет без одлагања, а најкасније у року од 48 часова од часа уписа података, свих седам примјерака извјештаја доставља здравственој установи у којој је извршен преглед повређеног, утврђено професионално обољење или обољење у вези са радом, ради уношења у садржину извјештаја налаза и мишљења љекара, односно здравствене установе.

(4) Љекар који је прегледао повријеђеног, односно здравствена установа која је утврдила професионално обољење или обољење у вези са радом уписује у извјештај налаз и мишљење у року од два дана од дана његовог пријема и попуњени извјештај доставља Универзитету.

(5) Након комплетно попуњеног извјештаја Универзитет је дужан да исти достави Републичкој инспекцији рада ради уношења мишљења инспектора рада по питањима повреде на раду, у случајевима тешке повреде на раду, колективне повреде и смртних случајева.

Члан 36.

(1) Извјештај у који су уписани подаци наведени у претходном члану Универзитет, у року од два дана од дана пријема попуњеног извјештаја, доставља Фонду здравственог

осигурања Републике Српске код којег повређени, обољели од професионалног обољења и обољели од болести у вези са радом остварује права утврђена прописима о здравственом осигурању.

(2) Универзитет један примјерак овјереног извјештаја задржава за своје потребе, а по један примјерак извјештаја доставља:

- а) Министарству рада и борачко - инвалидске заштите Републике Српске – Одјељење за заштиту на раду,
- б) Фонду здравственог осигурања Републике Српске,
- в) Институту за заштиту здравља Републике Српске,
- г) Фонду Пензијско инвалидског осигурања Републике Српске,
- д) Лјекару код кога се обољели лијечи и
- ђ) Повријеђеном, обољелом од професионалног обољења и обољења у вези са радом.

X НАДЗОР

Члан 37.

Инспекцијски надзор над примјеном мјера о заштити и здрављу на раду прописаним овим правилником врши орган надлежан за инспекцијске послове посредством инспекције рада.

XI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38.

Овај Правилник ступа на снагу наредног дана од дана доношења.

 Предсједник Управног одбора
Слободан Павловић